

Islam Mimarisi Nedir?

Calisma Kagidi

Islam mimarisi; kubbe, minare, mukarnas, at nali ve sivri kemerler, karmasik geometrik ve hat desenleriyle birlesen cesitli bir gelenektir; cami, saray ve turbelerde ibadet, ogrenim ve guc mekanlari yaratmak icin kullanilir.

Sorular

1. Islam mimarisinde kare tabandan yuvarlak kubbeye geciste kullanılan oge hangisidir?

- A) Ucan payanda
- B) Mukarnas
- C) Alinlik
- D) Besik tonoz

2. Kurtuba Ulu Camii, hangi plan tipinin klasik ornegidir?

- A) Merkezi kubbe plani
- B) Hipostil salon
- C) Bazilika
- D) Hac plani

3. Charbag nedir?

- A) Bir minare turu
- B) Dort parcali cennet bahcesi
- C) Bir hat turu
- D) Bir mihrap turu

4. Tac Mahal'in kubbe bicimi en iyi nasil tanimlanir?

- A) Duz
- B) Sogan bicimli (bombeli)
- C) Konik
- D) Yarim kure

5. Kubbetu's-Sahra'yi (Kudus, 691) erken donem Islam aniti yapan ozellikler nelerdir?

6. Kurtuba Ulu Camii (8.-10. yuzyil), hipostil cami planinin gelismisini nasil gosterir?

7. Tac Mahal'de (Agra, 1653) hangi Babur ve Fars unsurlari bir araya gelir?

8. Tanimla: Mukarnas nedir?

9. Tanimla: Islam yapilarinin cogu neden figuratif tasvirden kacinir?

10. Tanimla: Minarenin islevi nedir?

Cevap Anahtari

1. B) Mukarnas - Mukarnas, bu gecisi saglayan sarkit tonoz sistemidir.
2. B) Hipostil salon - Ibadet salonu, kademeli kemerleri tasiyan sutunlardan olusan hipostil bir salondur.
3. B) Dort parcali cennet bahcesi - Charbag, bircok Islam turbe ve sarayini cevreyen dort bolmeli bahcedir.
4. B) Sogan bicimli (bombeli) - Cift kabuklu sogan bicimli kubbesi Fars-Timurlu bir formdur.
5. Kutsal kayayi saran sekizgen plan, erken donem Bizans martyrium'larini yansitir Merkezin uzerinde sonradan yaldizlanan ahsap cift kabuklu bir kubbe yukselir Ic mekandaki mozaikler figur yerine geometrik ve bitkisel desenler kullanir Revaklarin cevresinde Kufi hatla yazilmis, anitsal Kuran hattinin en eski orneklerinden yazitlar bulunur
6. Yuzlerce sutun, kirmizi-beyaz taslardan iki katli at nali kemerleri tasir Bu tasarim, baskin bir merkezi eksen olmadan devasa bir ibadet alaninin ortulmesini saglar Daha sonra eklenen mihrap (10. yy) tezyinatli bir kemer ve altin mozaiklerle cevrilidir Ardisik hukumdarlar camiye paralel koridorlar ekleyerek yuzyillar suren organik buyumeyi gosterir
7. Yuksek bir kasnak uzerinde sogan bicimli cift kabuklu kubbe, Fars-Timurlu formudur Dort minare turbeyi simetrik olarak cevrelere, platformun koselerini isaretler Pietra dura (renkli tas kakma) beyaz mermeri cicek motifleriyle kaplar Merkezi bir su kanalina sahip charbag (dort parcali Fars bahcesi) girisi cerceveler
8. Kare duvarlardan yuvarlak kubbeye gecisi saglayan, petek gorunumlu sarkit tonozdur; Islam tavan ve kapilarinda yaygindir.
9. Dini gelenek kutsal mekanlarda figur tasvirini caydirir, bu yuzden sanatcilar geometrik desenler ve hat sanati gelistirmistir.
10. Camiye bitisik, ezanin (namaza cagrinin) okundugu kuledir.

Bounlu

Tum kartlar, adim adim cozumler ve AI hoca destegi Notek uygulamasinda.
Sinav tarihlerini Promy otomatik hatirlaticiya ceviris.